

показником Всесвітнього індексу щастя. Це пов'язано з тим, що бідність серед населення якраз впливає на стабільність сімей, впевненість у завтрашньому дні. Звичайно, місця в рейтингу не будуть співпадати, адже при індексі щастя береться до уваги велика кількість критеріїв, але при порівнянні стає видно, що рівень бідності є одним із найбільш впливових чинників.

Отже, проблема бідності є актуальною і в країнах Європи. З одного боку, дана проблема може створити стимул для людей, щоб поліпшити своє становище за рахунок роботи, інновацій та придбання нових навичок. З іншого боку, такі нерівності доходів часто пов'язують зі злочинністю, бідністю та соціальною ізоляцією. На жаль, політики і громадськість недооцінюють серйозність і можливі наслідки даного питання. Часто це відбувається тому, що люди пов'язують це в основному з розвитком країни, а насправді ця проблема стосується самого населення та їхнього «щастя».

Література

1. *Кожному четвертому жителю ЄС загрожує бідність [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://espresso.tv>.*
2. *People at risk of poverty or social exclusion by age and sex [Електронний ресурс] // Eurostat. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu>.*
3. *Income distribution statistics [Електронний ресурс] // Eurostat. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://ec.europa.eu/>.*
4. *World Happiness Report [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://worldhappiness.report/>.*

ВАДИМ ЛУЦІВ
Науковий керівник:
к.е.н., доц. Комар Н. В.

ОСОБЛИВОСТІ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ В УКРАЇНІ

Суттєве зростання останніми роками масштабів міжнародної міграції трудових ресурсів в Україні актуалізує дослідження цього явища, яке має істотний вплив на розвиток економіки, демографії, соціальної сфери та інших сфер життя українського суспільства. На даний момент Україна виступає однією з найбільших держав-донорів трудових ресурсів у Європі. Кризові умови перехідного періоду, у яких відбувалося формування міграційних потоків, були пов'язані з низькою заробітною платою у всіх секторах економіки, зростанням вимушеної неповної зайнятості та безробіття, а також поширенням бідності й високим рівнем майнового розшарування населення. Більшість показників соціально-економічного розвитку залишаються далекими від європейських стандартів, спостерігається значний розрив у рівнях оплати

праці в зарубіжних країнах та Україні. Саме це і спонукає наших співвітчизників шукати роботу за кордоном [1].

Кожен рік чисельність українських трудових мігрантів зростає. Проблема лежить в тому, що в нашій країні не ведеться статистика щодо фактичної кількості українських громадян, що працюють за кордоном. Немає також реально складених даних щодо обсягів імміграції. Це негативно впливає на картину міграційних процесів в Україні, ускладнює ефективне їх регулювання. Зокрема, за даними Державної служби статистики обсяги міжнародної міграції в Україні у 1990–2016 рр. мають наступний вигляд [2].

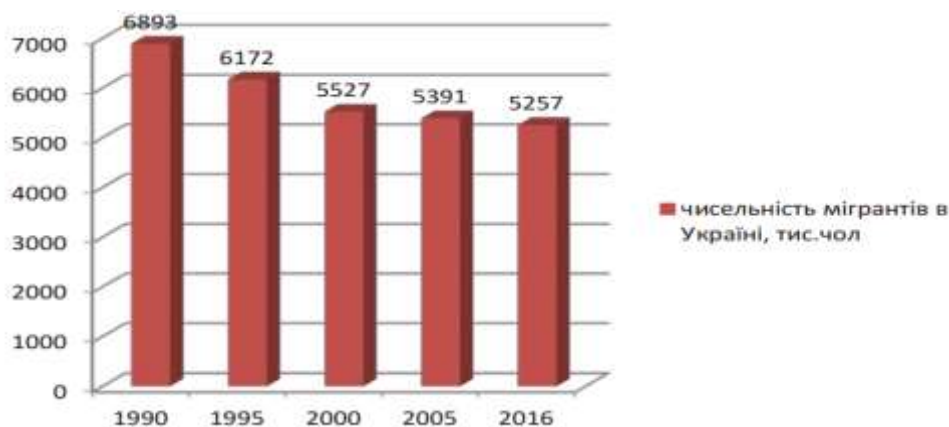

Рис.1. Динаміка чисельності міжнародних мігрантів в Україні, 1990–2016 рр. [2]

Незважаючи на певні розходження щодо масштабів трудової еміграції, усі джерела однакові з приводу основних країн призначення українських трудових мігрантів: Росія, Польща, Італія, Чехія, Іспанія тощо [3].

Табл. 1

Чисельність українських трудових мігрантів за країнами перебування у 2016 р. [3]

Країна	Чисельність українських трудових мігрантів (тис.чол)	
	Офіційна статистика	Фактична кількість
Російська Федерація	169	2000
Італія	195	6500
Польща	20	450
Іспанія	52	250
Португалія	44	75
Чехія	51	150
Греція	20	75
Нідерланди	н\д	40
Великобританія	н\д	70
США	н\д	500

За даними Міжнародної організації з міграції гендерний розподіл українських трудових мігрантів має наступний вигляд: 65% чоловіків та 35% жінок. Серед основних сфер працевлаштування українських трудових мігрантів є будівництво, домашній догляд, сільськогосподарський сектор, торгівля тощо [3].

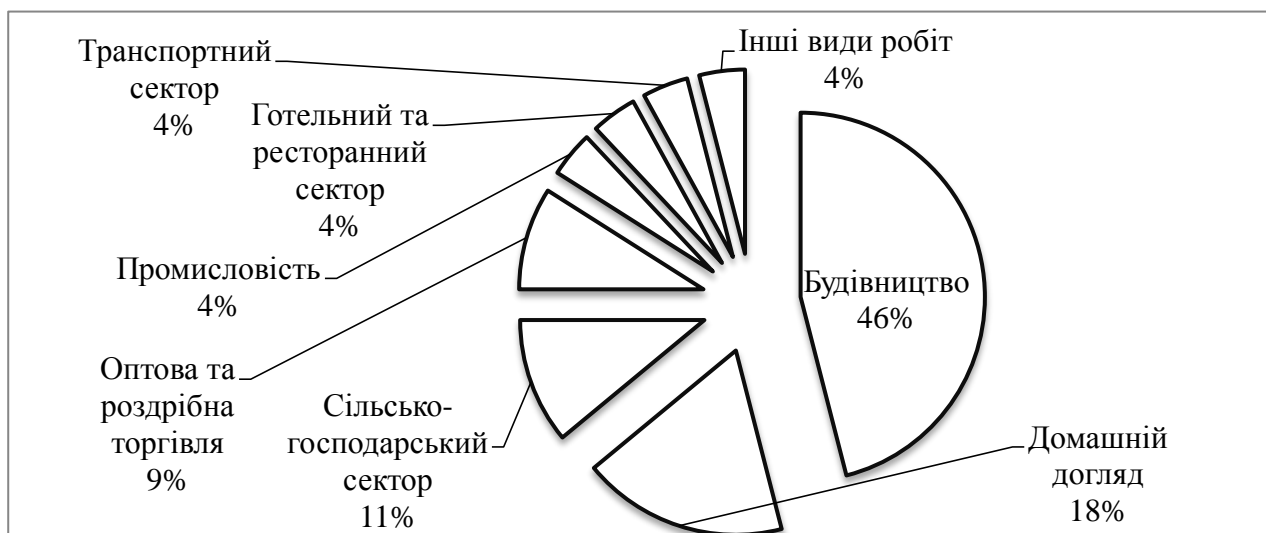

Рис. 2. Основні сфери працевлаштування українських трудових мігрантів, 2010–2016 рр. [3]

На нашу думку, ефективна міграційна політика має мінімізувати всі негативні та максимізувати позитивні наслідки, що спричинені міграційними процесами. Однак активне утворення міграційної політики в Україні відбувалося лише декілька останніх років і до того ж мало повністю формальний характер. Можливими шляхами удосконалення державного регулювання міжнародних міграційних процесів та трудової міграції зокрема є:

- 1) подальше реформування органів виконавчої влади у сфері міграційних процесів, а також забезпечення скоординованої діяльності відомств і органів влади різного рівня, що займаються реалізацією міграційної політики;
- 2) удосконалення нормативно-правової бази, зокрема, прийняття Закон України «Про зовнішню трудову міграцію»;
- 3) формування єдиного банку чи системи даних потоків мігрантів та їх чисельності, що забезпечить добір науково обґрунтованої інформації з метою регулярного проведення прогностичних розрахунків, соціологічних досліджень та експертних оцінок;
- 4) спрощення формальностей під час перетину державного кордону та запобігання нелегальній міграції в Україну;
- 5) впровадження заходів, спрямованих на збереження і захист наукового потенціалу;
- 6) жорсткий контроль за використанням коштів, які виділяються з бюджету держави на розв'язання проблем міграції;
- 7) розробка заходів, які б сприяли поверненню українських трудових мігрантів на батьківщину;

Якщо ж не дотримуватись жодних заходів із впровадження міграційної політики, то створений явищем депопуляції демографічний спад буде

заповнюватися та поновлюватися іммігрантами, падатиме рівень соціальної гомогенності, зросте кримінальна ситуація в країні тощо.

Слід сказати, що зараз на етапі трансформації економіки України міжнародна трудова міграція є дуже складним та неоднозначним явищем, яке потребує регулярного моніторингу. На превеликий жаль, сьогодні негативні наслідки трудової міграції в Україні перебивають усі позитивні її аспекти: послаблюється демографічна та соціальна ситуації в країні, зменшується кількість висококваліфікованих кадрів, мігранти з нашої країни, значна частина яких є нелегальними, зазнають жорстокої експлуатації в країні перебування.

Література

1. *Зовнішня трудова міграція населення України (2009)*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kievdialogue.org/fileadmin/user_upload/KG_8_2012/Foreign_labor_Migration_of_Ukr.pdf.

2. Малиновська О. Міжнародні міграції та суспільні трансформації доби глобалізації / О. Малиновська // *Демографія та соціальна політика*. – 2015. – № 1. – С. 5–17.

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.org.ua>.

ІРИНА МАЛАНЧУК

ЄВРОПЕЙСЬКІ ЦІННОСТІ В СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

Із здобуттям незалежності Україна прагне стати рівноправним членом світової співдружності держав, правовою державою, де основною цінністю визнається людина, її права і свободи. Насамперед, важливого значення набуло розширення сфери соціально-економічних і особистісних прав, а також створення гарантій із забезпечення їх реалізації.

Стратегічний курс України на побудову високорозвиненої, демократичної і правової держави, яка прагне інтегруватися у світовий та європейський економічний простір, передбачає пріоритетність досягнення соціальних цілей, орієнтацію на загальнолюдські цінності, що визначають отримання нової якості життя громадян країни, запровадження різних соціальних, економічних, демократичних у своїй основі європейських стандартів життєдіяльності людини. Нині людина, яка є основним носієм економічних відносин, повинна мати відповідний рівень доходів, освітньо-професійний рівень, належні умови проживання, культурний розвиток, соціальні права та гарантії. Тому на сьогодні головним завданням соціальної політики уряду України повинно стати забезпечення належного і підвищення наявного рівня життя населення нашої держави [5, с. 258].

Культурні цінності – система широкого поширення поглядів і переконань стосовно людини та її діяльності у суспільстві. [4, с. 79]

Питання європейських цінностей завжди було предметом дискусій і для тих країн, які тільки прагнуть європейської інтеграції. Хоч їх відповідний